ל) [עירובין ל. ב"ב קטו: נדה לג:], ב) [לעיל לה:],

ב) כתובות נ. עח: ב"ק פח:

נט כנווכות כ. עוז. ב"ק פח. לעיל לה. ב"ב נ. קלט:, ד) לפי החוספות ל"ג

דהיתרם, רש"ל, ה) וב"ה

יא.], ו) בדפוס קדמון הגי׳ שליט וי״ג שליש, ו) גירסת

רש"ה לשוחל שמיו.

הגהות הב"ח

(א) גם' והדר נסבה מאי

שואל: (ב) שם נימא ליה

לאו לאוקמא בכילמא:

גליון הש"ם

י, רש"י ד"ה וחדר וכו'

ייבה הוא את כפרה. קשף

לי הא בכה"ג לא זכה הבעל

בפירות דהפרה כיוו דליכא

קרנא לדידה. עיין ברש"י כתובות דף עט ע"ב ד"ה

אוכל דגבי בהמה איכא

מוכה ואילו הרא דאורא

:פרה ל"ש כן. ולע"ג

"א מיי׳ פ"ב מהלכות

שאלה הלכה ז סמג עשין לג טוש"ע ח"מ סי שמו סעיף טו [וטוש"ע אה"ע סי' פה סעי' ב]: יח ב ג מיי שם הלכה יא שמו סעיף יו: בנו ספיף יו. בנו ד מיי פ״ז מהלכות מעילה הל' יא:

ב ה מיי פ״א מהלי שאלה הלכה ד סמג עשין לב טוש"ע ח"מ סי שמ סעיף א: בא ו מיי שם הלי ב וסמג שם טוש"ע שם סי שדמ סעי׳ א:

מוסף רש"י

באושא התקינו. כשסיתה סנהדרין באושא, שגלתה מנה ארץ במושמן, שגנמה וישבה שם סנהדרין גדולה, כדאמרינן בר"ה (לא.) גבי . עשרה מסעות (לעיל לה.). האשה שמכרה בנכסי הקרן (בתובות ג.) להיות הבעל אוכל פירות בחייה וגוף הקרקע יהיה ללוקח לכשתמות ולנויל לה.) שחם ימות בעלה יזכה בהן ואם תמות היא ויירשה בעל יפסידו. ונכסי מלוג הו יכחים שנפלו לה מביח אבי או שהכניסה קרקעות שלא נישומו בכתובתה ולא קיבל בעל עליו אחריות, ואוכל פירותיהן בחייה כתקנת חכמים תחת פרקונה, ולהכי מיחרי מלוג. שמולגו ומחסרן בעל שאוכל הפירות כמליגת הראש ורשב"ם ב"ב קלט:). הבעל מוציא. גוף הקרקע, מיד הלקוחות. והכי מוקי לה בפרק האשה בכתובות (עח:) תקנת אושא בגופה של קרקע לחחר מיתה (לעיל דשויוהו רבנן כלוקח והוא לוקח ראשון (כתובות ו) דאע"ג דבעלמא קנין פירות לאו כקנין הגוף דמי, בעל בנכסי אשתו רבנן לשעבודיה אלמוה משום איבה והוי כלוקח ראשון (ב"ק פח:) משעה שנשאה ולפיכך מוליא שהרי קדים מקחו למקחן של לקוחות ומיהו להכי אהני מכירת האשה. שאם ימות בעלה בחייה ישלם הלוחח

.(רשב"ם ב"ב נ.)

אמר רבא לפום חורפא שבשתא כו'. הוי מלי למיפרך רגא ממתני' דבפרק אלמנה דיבמות (דף סו. ושם) דתנן נכסי מלוג אם פחתו פחתו לה אלמא אינם באחריות הבעל אלא דעדיפא פריך אי נמי ההיא מתניתין איכא לאוקמא בקרקע שנתמעט מדין - ואילך ומפקעת שכירות וכו' ופטור: **והדר נסבה**. °חכה הוא אף

שומרין כדאמר בהזהב (לעיל דף נו.) שומר חנם אינו נשבע שומר שכר אינו משלם וה"ה שואל דוכי ישאל קאי למאי דקא איירו קראי לעיל:

דאגר מינה פרה וחדר נסבה. וה"ה דמלי למימר דשאל מינה פרה אלא מילתא דשכיחא נקט: אי שוכר נמי הוי תיתי שכירות כו׳. ולא מסתבר ליה למימר דדוהא שאלה שהוסיף להתחייב באונסין מפקיע שכירות שמתחילה:

בעל בנכםי אשתו לא שואל בעל בנכםי אשתו לא שואל הוי ולא שובר הוי. [א] ומיהו נראה לר"י דשומר חנם הוי וחייב בפשיעה ולפי זה הלוקח בהמה לשלשים יום אע"ג דלאו שואל הוי ולא שוכר דבלשון מקח לקח מכל מקום שומר חנם הוי: אלא לוקח הוי מדרבי יוםי ברבי חנינא. ול״ת ולימא דיורש הוי דהיכא דאיכא פסידא דאחרינא הוי יורש ולא לוקח כדאמרי׳ בסוף פ' יש נוחלין (ב"ב דף קלט:) והכח איכא פסידא דאם שאלה האשה יתחייב בגניבה ואבידה אי הוי יורש כדאמר רבא באלו נערות (כתובות דף לד:) יתומים שהניח להם אביהם פרה שאולה ומתה בתוך ימי שאילתה או נאנסה אין חייבין באונסין משמע דבגניבה ואבידה חייבין וי"ל דלא שוייה רבנן יורש אלא משום פסידא דאלמנתו כדי שתהא ניזונת מנכסיו כדאמרינן התם אבל משום פסידא דמשאיל אין לנו לעשות כיורש לחייבו בגניבה ואבידה שאם ירצה לא ישאילנו דמי דוחקו להשאילו והוי כאילו אפסיד אנפשיה: בעל בנכםי אשתו מי מעל. מי אמרינן בעל מעל שהוא עושה עיקר המעשה שנשחה ועל ידי זה זוכה במעות או דלמא היא עשתה עיקר המעשה שהיא נשאת לו או דלמא בית דין עשו עיקר המעשה שתיקנו שיוכה במעות: אבר רבא מאן נמעול נמעול בעל. הלא לא עשה שום מעשה דאיסורא לא ניחא ליה דליקני לא היה לריך לטעם זה דאפי' ניחא ליה דליקני הכל מה שבידה אפילו של אחרים ושל הקדש לא היה קונה כי לא תקנו לו חכמים וא״כ היאך היה לו למעול בנישוחין לבדו בלח לקיחת מעות אלא לפי שגבי ב"ד הוצרך להאי

שואל הוי או שוכר הוי אמר רבא ילפום חורפא שבשתא ימה נפשך אי שואל הוי שאלה בבעלים היא אי שוכר הוי שכירות בבעלים היא אלא כי קמיבעיא ליה לרמי בר חמא דאגר מינה פרה והדר נסבה (4) שואל הוי או שוכר הוי שואל הוי ואתיא שאלה בבעלים מפקעא שכירות שלא בבעלים או דלמא שוכר הוי ושכירות כדקיימא קיימא ומאי שנא ראי שואל הוי ראתי שאלה בבעלים מפקעא שכירות שלא בבעלים אי שוכר גמי הוי תיתי שכירות בבעלים תיפוק שכירות שלא בבעלים אלא כי קא מיבעיא לרמי בר חמא כגון ידאגרא איהי פרה מעלמא והדר נסבה ואליבא דרבנן דאמרי שואל משלם לשוכר לא תיבעי לך דודאי שאילה בבעלים היא כי תיבעי לך אליבא דר' יוםי דאמר תחזור פרה לבעלים הראשונים מאי שואל הוי או שוכר הוי אמר רבא בעל לא שואל הוי ולא שוכר הוי גאלא לוקח הוי מדרבי יוםי בר' חנינא יודאמר רבי יוםי ברבי חגינא באושא הַתקינו האשה שמכרה בנכסי מלוג בחיי בעלה ומתה הבעל מוציא מיד הלקוחות בעי רמי בר חמא בעל בנכסי אשתו מי מעל אמר רבא מאן לימעול לימעול בעל

דהיתרא ניחא ליה דליקני איסורא לא ניחא ליה דלֶיקני תימעול איהי ידהיתרא נמי לא ניחא לה דליקני נימעלו בית דין כי עבדו רבנן תקנתא ואמרו בעל לוקח הוי להיתרא לאיסורא לא עביד רבנן תקנתא אלא אמר רבא יבעל מעל לכשיוציא מידי דהוה אמוציא מעות הקדש לחולין איבעיא להו כחש בשר מחמת מלאכה מאי אמר ליה ההוא מרבנו

שואל הוי. קא ס"ד להתחייב באונסי בהמות נכסי מלוג שלה שהוא עושה בהן מלאכתו: שאלה בבעלים היא. שהיא עמו חדיר במלחכתו והיא נשחלה לו תחלה משנשחה: מחי שוחל הוי. מנישוחין בפרה להשתמש בה כל ימי השכירות: מאי שואל ממנה הוא. והוה ליה איהו

כשוכר פרה מחבירו והשאילה לאחר

ומתה דאיפליגו רבנן ור' יוסי בהמפקיד

(לעיל ד׳ לה:) ואמרי רבנן נשבע שוכר

שמתה כדרכה ופטור ושואל משלם לשוכר ור׳ יוסי אומר תחזור פרה לבעלים: ואליבא דרבנן. דדינא דשואל בהדי דמשאיל הוא ולא אצל בעלים הראשונים לא תיבעי לך דאפילו הוא שואל כיון דלדידה בעי שלומי פטור דשאילה בבעלים היא כי תיבעי לך לר׳ יוסי דאמר תשלומין לבעלים והשתח לא בבעלים היא מאי שואל הוי ממנה ושואל חייב באונסים ומשלם לבעלים או שוכר הוי ופטור מאונסין ומאי שכירותיה שהרי תהנו לה חכמים פרקונה תחת פירות אם נשבית:

אלא לוקח הוי. ופטור: ומחה. ובעל יורש אשתו דבר תורה: הבעל

מוליה מיד הלקוחות. חלמה חין לה

רשות למכור דהוא הוי לוקח ראשון:

מי מעל. כגון שנפלו לה נכסים

מאביה משנשאת ועמהן מעות של

הקדש ואין ידועין שהן של הקדש

ואמור רבנן בעל זוכה בהן בכל הנכסים

להשתמש ולאכול פירות ובתקנה זו

נעשה ישליח בנכסי הקדש לקנותם.

וקא ס"ד שזו היא יליאתם לחולין ואפי׳

בעודן לרורין ומונחין מי מעל בהולחה

זו: לימעול בעל. דאין היא מוסרתן

לו אלא מאיליהם נקנים לו ממיתת

אביה: דהיתרא ניתא ליה וכו':

דהיתרא נמי לא ניחא לה דלקני.

אלא ע"כ תקנו לו חכמים: נמעלו

ב"ד. של ישראל שבאותו דור שכל

תקנות משפט תלויה בהן ועל ידיהן

נוהגות חוקות המתוקנים ללבור מאז

והוי כמי שתהנו לו הם הנין זה ונמלאו

הם המקנין לנכסי הקדש והוליאום

לחולין: ה"ג כי עבוד מקנחה

בהיתרא באיסורא לא עבוד מקנתא:

אלא אמר רבא. בעודן לרורין ומונחין

לא קנאם בעל ולא יצאו לחולין ואין כאן

מעילה אלא לכשיוליאם לחולין בעל מעל:

בכילתת. בכילה: ואיתבר. בפשיעה:

הגהות הגר"א [א] תום' ד"ה בעל ומיהו כו'. נ"ב אבל הרמב"ס חולק:

> אמר ליה יזיל אייתי סהדי דלאו שנית ביה ואיפטר ואי ליכא סהדי מאי ת"ש יידההוא גברא דשאיל נרגא מחבריה ואיתבר אתא לקמיה דרב א"ל זיל שלים ליה נרגא מעליא א"ל רב כהנא ורב אםי לרב דינא

טעמא נקטיה נמי הכא אי נמי נקטיה למימר דאפילו לקח המעות לא ימעול כיון דאיסורא לא ניחא ליה דליקני ולא נתכוין לזכות בשל אחרים ואינו מתכוין בנטילתו להוציאו מרשות בעלים דסבור שהן שלו ואינו מועל אלא כשבא להוציא מרשות בעלים כגון גונב או גחל ההקדש מרשום חבירו כדמוכח פ"ק דחגיגה (דף י: ושם) דאמר נטל אבן או קורה של הקדש לא מעל נתנה לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל ופריך מיגזל גזלה מה לי הוא ומה לי חבירו ומשני בגזבר המסורות לו אבני בנין עסקינן אלמא כיון שהוא ברשותו שאינו מחכוין להוליאו מרשות בעלים אלא סבר הוא שהוא שלו אינו מועל בנטילתו תמעול איהי איהי נמי לא עשתה כלום דלא ניחא לה דליקנו בנישואין אלא היתר שתיקנו לו חכמים ואפי׳ לקחתם ונתנם לו אינה מועלת כיון שאינה מתכוונת להוליא מרשות בעלים אלא את שלו סבורה ליתן לו נמעלו בית דין וכו׳: זיק שלים דיה גרגא מעדיא. פי׳ בקונטרס נרגא מעליא אחרת יתן לו והשברים יהיו של שואל ואין נראה לרבינו שמואל דאפי׳ גנב וגזלן משמע שיכולין לפרוע סובין כמו מזיק כדאמרי׳ בפ״ק דצבא קמא (דף ה.) כולן כאבות הן לשלם ממיטב פי׳ עשרים וארבע אבות וגכב וגזלן בכללן אלמא מדמה חשלומי גנב וגזלן לחשלומי נזק וא״כ יפרע סובין ומפרש ה״ר שמואל דמשלם נרגא מעליא היינו שהפחת שהחל משעת השבירה עד שעת העמדה בדין הוי דשואל ומוסיף על השבירה כשעת העמדה בדין עד שישוה נרגא מעליא דמדמי ליה רב לגנב וגזלן דאמר שמואל בפרק קמא דבבא קמא (דף יא.) דאין שמין לא לגנב ולא לגזלן אלא לניזקין ורב אית ליה דאף לשואל "אין שמין והתם מייתי מילתא דרב אמילתיה דשמואל וכל ההלכה איירי התם לעיל מיניה בפחת גבילה דניזק הוי ואמרו ליה רב כהנא ורב אסי דינא הכי דשברים ברשות משאיל הוזלו דשואל לא הוי כגולן דגולן קני לגמרי גזילה בשינוי מיתה ושבירה ולהכי מהדר ליה שואל תברי ושמין לו כמה היו שברים שוין בשעת שבירה וממליא ליה דמי מאני והוי

ורב חלקיה בריה דרב אויא שמיה מכלל דכי

מתה מחמת מלאכה מחייב גימא (0 לאו

לאוקמא בכילתא שאילתה אלא אמר רבא

לא מיבעיא כחש בשר מחמת מלאכה

דפטור אלא האפי' מתה מחמת מלאכה

נמי פטור דאמר ליה לאו לאוקמא

בכילתא שאילתה ההוא גברא דשאיל

נרגא מחבריה איתבר אתא לקמיה דרבא